

ONAFHANKELIJKE COMMISSIE CHROOM-6 – VOORTGANGSVERSLAG 1

1 Voortgang onafhankelijke commissie Chroom-6

Voorliggend document betreft het verslag over de werkzaamheden van de onafhankelijke commissie Chroom-6 gedurende de periode december 2015-november 2016. Na een toelichting op het Programma Chroom-6 en de commissie zijn in paragraaf 4 de eerste bevindingen en adviezen van de commissie weergegeven. Paragraaf 5 gaat in op de aandachtspunten bij de toekomstige werkzaamheden van de commissie.

2 Programma Chroom-6

2.1 Aanleiding

Eind mei 2015 werd tijdens voorbereidingen van werkzaamheden aan DDM-1 op NS/NedTrain-locatie Zaanstraat de kankerverwekkende stof Chroom-6 aangetroffen in de verflaag van de bakwand. NS/NedTrain heeft de voorbereidende werkzaamheden zijn direct stopgezet, en er zijn direct acties in gang gezet. Nader onderzoek heeft vervolgens uitgewezen dat op meerdere treinseries in oude verflagen en in sommige bevestigingsmaterialen Chroom-6 houdende verflagen of coating zit. In september 2015 is de ontstane situatie rond Chroom-6 naar aanleiding van ongerustheid van medewerkers op locatie R&O Haarlem in de media gekomen. NS/NedTrain heeft toen besloten de aanpak te intensiveren en te bespoedigen door middel van het Programma Chroom-6.

2.2 Doelstellingen programma

Het hoofddoel van het Programma Chroom-6 is het waarborgen van een veilige werkomgeving ten aanzien van Chroom-6 voor medewerkers in dienst van NS/NedTrain. Het richt zich naast onderzoek en maatregelen in het heden ook op blootstellingsrisico's die er in het verleden zijn geweest, aan de hand van de volgende doelstellingen:

- het creëren van een veilige werkomgeving ten aanzien van Chroom-6;
- het bieden van maximale transparantie over genomen veiligheidsmaatregelen en risico's nu en in het verleden;
- het borgen van volledigheid en effectiviteit en maatregelen op basis van met name wet- en regelgeving en goed werkgeverschap;
- het zo volledig mogelijk informeren van (oud-)medewerkers en derden omtrent gezondheidsrisico's.

Het programma wordt aangestuurd vanuit een daartoe ingerichte stuurgroep en een aangestelde programmamanager. Er zijn 10 projecten gedefinieerd, met per project te bereiken doelstellingen.

2.3 Borging transparantie en volledigheid

Gelet op de wens zo zorgvuldig, volledig en transparant mogelijk te zijn, heeft NS/NedTrain eind 2015 besloten om een onafhankelijke commissie in te stellen die de programma-aanpak en de aard en omvang van de getroffen maatregelen objectief toetst en NedTrain daarover adviseert.

3 Onafhankelijke commissie Chroom-6

3.1 Opdracht

De onafhankelijke commissie Chroom-6 is op 1 december 2015 van start gegaan. De commissie heeft bij haar instelling twee taken meegekregen:

1. De commissie toetst het door c.q. in opdracht van NedTrain uitgevoerde onderzoek naar de aanwezigheid van Chroom-6 in verflagen en onderdelen van spoorvoertuigen en naar de blootstellingsrisico's voor medewerkers nu en in het verleden.
2. De commissie adviseert over de gedane aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek, alsmede over eventueel vervolgonderzoek.

Een en ander is vastgelegd in het daarvoor opgestelde statuut voor de commissie.

3.2 Samenstelling

De commissie bestaat uit de volgende leden:

- De heer drs. L.H.M. Kohsiek (onafhankelijk voorzitter)

- Mevrouw drs. M.H. Schaapman (Bureau Beroepsziekten FNV)
- De heer M. Fijma (Ondernemingsraad NedTrain)
- De heer prof. dr. W.R.F. Notten (medisch toxicoloog)
- De heer ir. J. Oosting (Directeur HR NedTrain)

Het RIVM is in de hoedanigheid van toehoorder aangesloten bij de commissie in de persoon van mevrouw dr. ir. B.P. Loos. Bij afwezigheid wordt zij vervangen door de heer ir. R.M. van der Graaf.

3.3 Vergaderfrequentie

De commissie is in de periode sinds de oprichting tien maal bijeen geweest met een frequentie van ongeveer eenmaal per maand. De commissie vergadert steeds op één van de decentrale locaties van NedTrain om geïnformeerd te worden over de werkzaamheden van het programma Chroom-6 en om de mogelijkheid te hebben om in direct contact te treden met de medewerkers van NedTrain.

4 Behandelde onderwerpen en bevindingen

Hieronder worden de belangrijkste onderwerpen worden besproken die sinds haar start door de commissie behandeld zijn. Daarbij zijn de bevindingen van de commissie bij deze onderwerpen weergegeven, evenals de huidige status van de opvolging van haar adviezen.

4.1 Aanpak Programma Chroom-6

De commissie heeft kennis genomen van het programma dat is opgesteld om de Chroom-6 problematiek binnen NedTrain aan te pakken. Hierbij heeft de commissie zich de vraag gesteld of de door NedTrain gekozen aanpak de problematiek in zijn breedte en diepte voldoende afdekt. Daarbij is ook bezien op welke wijze het lopende onderzoek bij het Ministerie van Defensie inzichten geeft die bruikbaar zijn voor het programma van NedTrain. Bij haar beoordeling van de aanpak heeft de commissie aangegeven dat de analyse van de aanpak dermate tijdsintensief is dat deze de toetsende en adviserende rol van de commissie overstijgt.

Advies commissie

- Betrek een derde partij bij de beoordeling van de aanpak. Momenteel wordt gezocht naar geschikte instanties om de commissie hierbij te ondersteunen.

4.2 Risico Inventarisatie en -Evaluatie Chroom-6

Als onderdeel van het programma is er een Risico Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) Chroom-6 opgesteld. Op verzoek van de commissie is deze RI&E door dhr. P.A.T. Tijssen RAH (NedTrain) aan de commissie gepresenteerd. De commissie is van mening dat een onafhankelijke audit van de RI&E door een geautoriseerd bureau gericht op de uitvoering van de vastgestelde acties wenselijk is.

Advies commissie

- Laat een audit uitvoeren van de RI&E Chroom-6 door een daartoe geautoriseerd bureau. Deze audit zal worden uitgevoerd na instemming van de OR NedTrain met de RI&E.

4.3 Gericht medisch onderzoek

In de commissie is veel aandacht besteed aan het gericht medisch onderzoek dat aangeboden wordt aan medewerkers en oud-medewerkers die mogelijk in aanraking zijn geweest met Chroom-6. Zowel in de commissievergaderingen zelf als in verdiepende besprekingen tussen commissieleden en betrokkenen bij de opzet en uitvoering van het gericht medisch onderzoek, is getoetst of het medisch onderzoek voldoet aan de te stellen eisen. De opzet en de inhoud zijn uitvoerig doorgenomen, waarbij werd bezien of er voldoende breed werd gekeken naar ziekteverschijnselen in relatie tot blootstelling aan Chroom-6.

Advies commissie

- Zoek naar een optimale aansluiting tussen het gericht medisch onderzoek en het onderzoek verleden (zie volgende paragraaf). Dit om de vaststelling van de relatie tussen blootstelling en ziekteverschijnselen zo goed mogelijk te ondersteunen.
- Voer een kwantitatieve en kwalitatieve analyse uit ten aanzien van de resultaten van het gericht medisch onderzoek. Deze analyse, die toeziet op de inrichting van het proces van het onderzoek en de aantallen aanmeldingen, onderzoeken, dorverwijzingen etc. wordt momenteel uitgevoerd in het kader van de evaluatie van het gericht medisch onderzoek, die naar verwachting eind 2016 gereed zal zijn.

4.4 Onderzoek Verleden

Op verzoek van NedTrain hebben ir. P. Leenders (oud-directeur van Refurbishment & Overhaul Haarlem) en A. de Wit (oud-voorzitter van de OR) een eerste verkenning uitgevoerd naar het gebruik van Chroom-6 bij NedTrain in het verleden. De commissie heeft de onderzoekers vervolgens verzocht hun werk te presenteren. De commissie heeft geconcludeerd dat dit verkennende

onderzoek een waardevol startpunt vormt voor de inrichting van het verdiepende onderzoek (gericht blootstellingsonderzoek) naar het verleden. Dit onderzoek zou 3 vragen moeten adresseren:

1. Wat was de blootstelling?
2. Wat zijn de hieraan verbonden gezondheidsrisico's?
3. Wat waren de voorschriften, hoe werd hiermee omgegaan en hoe werden beschermingsmiddelen toegepast?

Verder heeft de commissie zich gebogen over de vraag, in hoeverre er raakvlakken zijn tussen het nu lopende onderzoek van het RIVM bij Defensie en het Programma Chroom-6 van NedTrain. Hierbij zijn op verschillende aspecten raakvlakken geconstateerd. Op basis van de inzichten tot op heden wordt verwacht dat het onderzoek bij NedTrain qua omvang beperkter kan zijn.

Advies commissie

- Voer het verdiepende onderzoek naar de 3 onderzoeksvragen uit op basis van een goed afgebakend onderzoeksvoorstel dat passend is bij de omvang van de problematiek bij NedTrain en laat dat voorstel door RIVM opstellen. NS en RIVM zijn momenteel in overleg om de informatie bijeen te krijgen om een onderzoeksvoorstel te kunnen formuleren.
- Maak waar mogelijk gebruik van de uitkomsten van het lopende onderzoek van RIVM naar Chroom-6 bij Defensie.
- Stel een tijdlijn op van de blootstelling (waar, wanneer, in welke functie en onder welke omstandigheden). Dit zal worden opgenomen in de uitvraag naar het verdiepende onderzoek.
- Stel een classificering op van blootgestelden op basis van de functie van werknemers (functie exposure-matrix). Dit zal worden opgenomen in de uitvraag naar het verdiepende onderzoek.

5 Aandachtspunten vervolg

Belangrijke aandachtspunten voor de commissie in de nabije toekomst zijn:

- Aanpak programma: de commissie zal NS adviseren over de gekozen aanpak van het programma Chroom-6. Dit op basis van het nog te verkrijgen externe advies.

- RI&E Chroom-6: de RI&E Chroom-6 heeft geen instemming verkregen van de OR. De kritiek van de OR heeft betrekking op de wijze waarop de RI&E tot stand is gekomen, de genomen maatregelen met betrekking tot de bestrijding van stof en het toezicht op de toepassing van de beschermingsmiddelen. Een nieuwe ontwikkeling is de verwachte aanscherping van de norm voor Chroom-6 als gevolg van het daartoe strekkende advies van de Gezondheidsraad van september 2016. Bij de herziening van de RI&E Chroom-6 zal deze norm als uitgangspunt worden gehanteerd. De commissie zal de ontwikkeling van de RI&E met grote aandacht volgen en heeft geadviseerd om na afronding van het proces met de OR een externe audit op deze RI&E te laten uitvoeren.
- Gericht medisch onderzoek: de commissie zal zich op de hoogte stellen van de resultaten van de evaluatie van het medisch onderzoek en op basis hiervan NS adviseren.
- Onderzoek verleden: de commissie zal NS adviseren bij het opstellen van een onderzoeksvraag naar het verleden dat qua omvang en diepgang passend is bij de omvang van de problematiek. Nadat het onderzoek is uitgevoerd, zal de commissie NS adviseren over mogelijke consequenties en vervolgaanpak.
- Om voldoende zicht te blijven houden op de materie en contact te leggen met de medewerkers zal de commissie zo veel mogelijk blijven bijeenkomen op locatie.

NS Raad van Bestuur

Susi M. Zijderveld
Directeur Risicobeheersing

Laan van Puntenburg 100
Postbus 2025
3500 HA Utrecht
Nederland
www.ns.nl

Postbus 2025, 3500 HA Utrecht
De heer drs L.H.M. Kohsiek
Commissie Chroom-6

Datum 18 januari 2017
Ons kenmerk SZ/TvV/2017/003
Onderwerp reactie op voortgangsverslag

Telefoon
Telefax
E-mail

Geachte heer Kohsiek,

De Raad van Bestuur heeft het voortgangsverslag over de periode december 2015 tot november 2016 van de Onafhankelijke Commissie Chroom-6 in goede orde ontvangen en behandeld. Namens de Raad van Bestuur van NS stem ik in met het voortgangsverslag van de Onafhankelijke Commissie Chroom-6 en verzoek ik aan de Stuurgroep Chroom-6 om de adviezen van de Commissie over te nemen en uit te voeren.

Hieronder treft u onze reactie op uw adviezen:

- **Advies aangaande de aanpak van het programma: Betrek een derde partij bij de beoordeling van de aanpak.**
Wij nemen het advies over. De voorbereidingen voor het selecteren van een geschikte partij om de Commissie hierin te ondersteunen is in overleg met de Commissie reeds in gang gezet.
- **Advies aangaande de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E): Laat een audit uitvoeren van de RI&E door een daartoe geautoriseerd bureau, uit te voeren na instemming van de OR NedTrain met de RI&E.**
Wij nemen het advies over. De oplevering van de RI&E zal naar verwachting plaatsvinden in maart 2017, waarna deze aan de OR kan worden voorgelegd.
- **Advies aangaande het Gericht Medisch Onderzoek (GMO): Zoek naar een optimale aansluiting tussen het GMO en het Onderzoek Verleden om de vaststelling van de relatie tussen blootstelling en ziekteverschijnselen zo goed mogelijk te ondersteunen.**
Wij nemen het advies over. Vanuit het programma Chroom-6 zal dit opgenomen worden in de uitvraag naar het Onderzoek Verleden.

- *Advies aangaande het Gericht Medisch Onderzoek (GMO): Voer een kwantitatieve en kwalitatieve analyse uit ten aanzien van de resultaten.*
Wij nemen het advies over. Deze analyse is reeds in gang gezet in de vorm van een evaluatie. De resultaten worden begin januari 2017 verwacht.
- *Advies aangaande het Onderzoek Verleden: Voer het verdiepende onderzoek naar de drie onderzoeksvragen (naar de blootstelling, de hieraan verbonden gezondheidsrisico's en de voorschriften) uit op basis van een goed afgebakend onderzoeksvoorstel dat passend is bij de omvang van de problematiek bij NedTrain en laat dat voorstel door RIVM opstellen.*
Wij nemen het advies over. NedTrain en RIVM zijn momenteel in overleg om de informatie bijeen te krijgen om een onderzoeksvoorstel te kunnen formuleren.
- *Advies aangaande het Onderzoek Verleden: Maak waar mogelijk gebruik van de uitkomsten van het lopende onderzoek van RIVM naar Chroom-6 bij Defensie.*
Wij nemen het advies over. In overleg met de commissie is reeds verkend welke delen van dat onderzoek raakvlakken hebben met het onderzoek van NedTrain. De onderzoeksresultaten van het onderzoek van Defensie op deze onderdelen worden afgewacht.
- *Advies aangaande het Onderzoek Verleden: Stel een tijdslijn op van de blootstelling (waar, wanneer, in welke functie en onder welke omstandigheden).*
Wij nemen het advies over. NedTrain neemt dit op in de uitvraag naar het Onderzoek Verleden.
- *Advies aangaande het Onderzoek Verleden: Stel een classificering op van blootgestelde medewerkers op basis van de functie van werknemers (functie exposure-matrix).*
Wij nemen het advies over. NedTrain neemt dit op in de uitvraag naar het Onderzoek Verleden.

Wij danken de Commissie voor haar inspanningen, constructieve werkwijze en adviezen. Dit draagt bij aan de zorgvuldige en transparante wijze waarop NS invulling wil geven aan haar werkgeversverantwoordelijkheid inzake de situatie rondom Chroom-6.

Hoogachtend,

Susi Zijderfeld
Directeur Risicobeheersing